

Forskrift om registrering av og tilsyn med salg av tobakksvarer mv. (tobakkssalgsforskriften)

Dato	FOR-2017-09-21-1446
Departement	Helse- og omsorgsdepartementet
Ikrafttredelse	26.10.2017
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1973-03-09-14-§4, LOV-1973-03-09-14-§5, LOV-1973-03-09-14-§6, LOV-1973-03-09-14-§7, LOV-1973-03-09-14-§9, LOV-1973-03-09-14-§10, LOV-1973-03-09-14-§19, LOV-1973-03-09-14-§22, LOV-1973-03-09-14-§35a, LOV-1973-03-09-14-§39, LOV-1973-03-09-14-§45
Kunngjort	25.09.2017 kl. 15.20
Korttittel	Tobakkssalgsforskriften

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Innledende bestemmelser (§§ 1 - 2)

Kapittel 2. Særskilt om salg (§§ 3 - 4)

Kapittel 3. Registrering (§§ 5 - 12)

Kapittel 4. Internkontroll (§§ 13 - 15)

Kapittel 5. Tilsyn (§§ 16 - 22)

Kapittel 6. Salgsforbud (§23)

Kapittel 7. Avgifter (§§ 24 - 26)

Kapittel 8. Forvaltning av registeret (§§ 27 - 29)

Kapittel 9. Opplysninger til statistiske formål (§§ 30 - 31)

Kapittel 10. Avsluttende bestemmelser (§32)

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 21. september 2017 med hjemmel i lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader (tobakksskadeloven) § 4, § 5, § 6, § 7, § 9, § 10, § 19, § 22, § 35a, § 39 og § 45.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å begrense helseskadene av tobakksbruk gjennom å sikre at omsetningen av tobakksvarer og tobakkssurrogater foregår i tråd med tobakksskadelovens bestemmelser, herunder å hindre salg til mindreårige.

§ 2. Virkeområde

Forskriften regulerer engros- og detalj salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater.

Kapittel 2. Særskilt om salg

§ 3. *Aldersgrenser*

Salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater må ikke skje til personer under 18 år, selv om vedkommende viser frem skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

Ansatte på salgssteder har ved tvil om alder rett og plikt til å kreve legitimasjon.

§ 4. *Automater for tobakksvarer mv.*

Automater som inneholder tobakksvarer, tobakkssurrogater og tobakksutstyr må være plassert slik at de til enhver tid er under oppsyn av de ansatte på salgsstedet.

Kapittel 3. Registrering

§ 5. *Registreringsplikt*

Salgssteder for stedlig salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker og grossister skal registreres i et nasjonalt register. Virksomheter som har flere salgssteder skal registrere disse separat.

Overdragelse, død og konkurs medfører krav om ny registrering.

§ 6. *Registerets formål*

Det nasjonale registeret skal gi en oversikt over registrerte salgssteder og grossister av tobakksvarer og tobakkssurrogater. Registeret skal nyttes til å holde oversikt over hvilke salgssteder og grossister det lovlig kan omsettes tobakksvarer og tobakkssurrogater til og fra og som det skal føres tilsyn med.

§ 7. *Unntak fra registreringsplikten*

Salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker på petroleumsinstallasjoner til havs er ikke registreringspliktig.

På Svalbard er det kun registreringsplikt for salgssteder i Longyearbyen.

§ 8. *Frist for registrering*

Salgssteder og grossister skal være registrert senest innen 14 dager før salget starter.

§ 9. *Salgsstedets opplysninger*

For salgssteder for tobakksvarer og tobakkssurrogater skal følgende opplysninger registreres:

1. Virksomhetens navn, organisasjonsnummer og adresse
2. Salgsstedets navn, organisasjonsnummer, adresse og kommune. Ved behov kan gårds- og bruksnummer registreres i stedet for adresse
3. Næringskode
4. Kontaktopplysninger i form av navn på kontaktperson, telefonnummer og e-postadresse
5. Hvilke kategorier tobakksvarer og tobakkssurrogater som selges

6. Dato for salgsstart
7. Ved midlertidig salg skal salgsperiode registreres. Med midlertidig salg menes salg i en periode på opptil 30 dager årlig
8. Om salgsstedet driver med avgiftsfritt salg til forbruker på flyplass, salg på tog som er kollektive transportmidler, om bord i skip som er kollektive transportmidler og om bord i cruiseskip på turer av flere dagers varighet.

§ 10. Grossistens opplysninger

For grossister av tobakksvarer og tobakkssurrogater skal følgende opplysninger registreres:

1. Virksomhetens navn, organisasjonsnummer og adresse
2. Næringskode
3. Kontaktopplysninger i form av navn på kontaktperson, telefonnummer og e-postadresse
4. Hvilke kategorier tobakksvarer og tobakkssurrogater som selges.

§ 11. Plikt til å oppdatere opplysninger

Virksomheter og grossister plikter å oppdatere registrerte opplysninger innen 30 dager ved endringer.

§ 12. Bortfall og sletting

Registreringen faller automatisk bort ved opphør av virksomheten.

Registrerte virksomheter og grossister plikter å slette registreringen dersom salget av tobakksvarer og tobakkssurrogater opphører.

Helsedirektoratet kan på anmodning fra en registrert virksomhet eller grossist slette den registrerte.

Helsedirektoratet kan slette åpenbart inaktive eller feilaktige registreringer.

Kapittel 4. Internkontroll

§ 13. Krav om internkontroll

For å sikre at krav etter tobakksskadelovgivningen overholdes, skal salgssteder for tobakksvarer og tobakkssurrogater føre internkontroll.

§ 14. Definisjon av internkontroll

I denne forskrift betyr internkontroll systematiske tiltak som skal sikre at salgsstedets aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i tobakksskadeloven og i bestemmelser fastsatt i medhold av denne.

§ 15. Internkontrollens utforming

Internkontrollen skal tilpasses salgsstedets størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å overholde krav i tobakksskadeloven og i bestemmelser fastsatt i medhold av denne. Internkontrollen skal dokumenteres skriftlig og i det omfang som er nødvendig på bakgrunn av salgsstedets størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for tilsynsmyndigheten.

Internkontrollen innebærer at den/de ansvarlige for salgsstedet skal

1. ha oversikt over krav i tobakksskadeloven og i bestemmelser fastsatt i medhold av denne som gjelder for salgsstedet
2. sørge for at ansatte ved salgsstedet har tilstrekkelige kunnskaper og kompetanse til å overholde kravene til salgsstedet, herunder kravene til internkontroll
3. ha oversikt over hvordan salgsstedet er organisert og hvordan oppgaver og ansvar er fordelt
4. ha rutiner for å sikre overholdelse av krav i tobakksskadeloven og i bestemmelser fastsatt i medhold av denne som gjelder for salgsstedet
5. ha rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik
6. foreta systematisk og regelmessig gjennomgang av internkontrollen.

Kapittel 5. Tilsyn

§ 16. *Tilsynsmyndighet og tilsynsansvar*

Kommunen har ansvar for tilsyn med registrerte salgssteder for salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker.

Longyearbyen lokalstyre har ansvar for tilsyn med registrerte salgssteder for salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker i Longyearbyen.

Helsedirektoratet har ansvar for tilsyn med avgiftsfritt salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker på flyplasser.

Helsedirektoratet har ansvar for tilsyn med salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker

1. på tog som er kollektive transportmidler
2. om bord i skip som er kollektive transportmidler, og om bord i cruiseskip på turer av flere dagers varighet.

Helsedirektoratet har ansvar for tilsyn med registrerte grossister av tobakksvarer og tobakkssurrogater.

§ 17. *Opplæring av kontrollører*

Tilsynsmyndigheten er ansvarlig for at de som skal foreta tilsyn ved salgsstedene (kontrollørene) får den nødvendige opplæring for å kunne ivareta sine oppgaver, herunder nødvendig opplæring i tobakkslovgivningen, kontrollmetoder og rapportskriving.

§ 18. *Tema for tilsynet*

Tilsynet skal særlig omfatte aldersgrensebestemmelsene i tobakksskadeloven § 17 og i denne forskrift § 3 og salgsstedets internkontroll.

Tilsynsmyndigheten skal sikre at tilsynet til enhver tid er rettet mot de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av de lokale forhold.

§ 19. *Gjennomføring av tilsynet*

Tilsynet med salgssteder kan foregå åpent eller anonymt.

Etter utført tilsyn skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet og vesentlige funn.

§ 20. *Skriftlig rapport*

Skriftlig rapport sendes snarest mulig – og innen en uke – til salgsstedet med adgang for salgsstedet til å uttale seg innen to uker.

§ 21. Tilsynsfrekvens

Det skal føres tilsyn med salgsstedene så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst én gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst to ganger så mange tilsyn som det er salgssteder i kommunen.

§ 22. Retningslinjer for tilsyn

Innenfor rammen av denne forskriften kan tilsynsmyndigheten fastsette nærmere retningslinjer for utøvelsen av tilsynet med salgsstedene.

Kapittel 6. Salgsforbud

§ 23. Salgsforbud

Ved vurderingen av om det skal ilegges salgsforbud, og for hvor lenge, kan det blant annet legges vekt på type overtredelse, overtredelsens grovhet, om virksomheten kan klandres for overtredelsen og hva som er gjort for å rette opp forholdet.

Kapittel 7. Avgifter

§ 24. Tilsynsavgift for salgssteder

Tilsynsmyndigheten kan kreve en årlig tilsynsavgift fra salgssteder for tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker på 4500 kroner.

Fra midlertidige salgssteder kan tilsynsmyndigheten kreve en årlig tilsynsavgift på 1200 kroner.

§ 25. Tilsynsavgift for grossister

Helsedirektoratet kan kreve en årlig tilsynsavgift fra grossister av tobakksvarer og tobakkssurrogater på 2500 kroner.

§ 26. Registeravgift

Helsedirektoratet kan kreve en årlig registeravgift fra grossister av tobakksvarer og tobakkssurrogater.

Avgiften skal utgjøre 0,11 promille av årlig omsetning av tobakksvarer og tobakkssurrogater. Registeravgiften skal minimum utgjøre 3500 kroner per år.

Kapittel 8. Forvaltning av registeret

§ 27. Driften av registeret

Helsedirektoratet skal drifte og forvalte registeret.

Helsedirektoratet kan slette og rette feilaktige opplysninger.

§ 28. Forholdet til personopplysningsloven

Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger gjelder i den grad opplysningene i registeret er personopplysninger, jf. lovens § 2.

§ 29. Utlevering av opplysninger fra registeret

Opplysningene i registeret er offentlige.

Kapittel 9. Opplysninger til statistiske formål

§ 30. Opplysningsplikt

Alle som driver salg av tobakksvarer, tobakkssurrogater, tobakksimitasjoner og tobakksutstyr plikter etter anmodning fra Folkehelseinstituttet å avgi opplysninger til bruk for statistiske formål. Opplysninger som kan kreves avgitt gjelder produktomsetning, herunder kvantum, type og merke, og opplysninger om pris og inntjening.

Kommunene og Longyearbyen lokalstyre plikter etter anmodning fra Folkehelseinstituttet å avgi opplysninger om kommunens forvaltning av tobaksskadeloven, herunder opplysninger om innkrevde gebyrer eller avgifter, utførte kontroller, ilagte reaksjoner mv.

§ 31. Offisiell statistikk

Folkehelseinstituttet kan i samarbeid med Helsedirektoratet og Statistisk sentralbyrå bestemme hvordan offisiell statistikk skal utarbeides, herunder

- definisjon av statistiske enheter, kjennemerker, klassifikasjoner mv. og
- databearbeidingen.

Kapittel 10. Avsluttende bestemmelser

§ 32. Overgangsbestemmelser

Grossister og salgssteder kan registrere seg fra 1. november 2017.